

Huvudmän enligt bilaga 1

Beslut om att erbjuda samverkan med huvudmän inom ramen för riktade insatser för att stärka utbildningens kvalitet för nyanlända och vid behov för barn och elever med annat modersmål än svenska

Skolverket beslutar att

inom ramen för regeringsuppdraget *Uppdrag att genomföra insatser för att stärka utbildningens kvalitet för nyanlända barn och elever och vid behov för barn och elever med annat modersmål än svenska* (U2018/00404/S¹) erbjuda samverkan med de huvudmän som framgår av bilaga 1.

Motivering

Statens skolverk har fått i uppdrag av regeringen att genomföra systematiska insatser för att stärka huvudmännens förmåga att på kort och lång sikt erbjuda nyanlända barn och elever och vid behov barn och elever som inte är nyanlända men som har ett annat modersmål än svenska en utbildning av hög och likvärdig kvalitet. Målet är högre måluppfyllelse i förskolan, förskoleklassen och fritidshemmet och att förbättra förutsättningarna för goda kunskapsresultat för eleverna i grund- och gymnasieskolan samt inom kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna. Utöver ovanstående skolformer ska insatserna även vända sig till motsvarande skolformer i grund- och gymnasieskolan. Utsatta bostadsområden ska särskilt uppmärksammas.

Skolverket har rangordnat Sveriges alla kommuner (se bilaga 2). Grunden för rangordningen är mått som fångar var barn och elever som är målgrupp för uppdraget befinner sig, vad de har för förutsättningar att tillgodogöra sig utbildning och i vilken kontext de befinner sig (se bilaga 3 för utförligare beskrivning av urvalsgrunder). Rangordningen görs utifrån ett beräknat kommunvärde, där högre värde antas innebära att kommunen har svårare förutsättningar. De huvudmän som framgår av bilaga 1 erbjuds att inleda samverkan med Skolverket mot bakgrund av kommunernas placering i rangordningen.

¹ Tidigare U2015/3356/S och U2017/00300/S.

Kjell Hedwall
Beslutande

Sofia Kling
Föredragande

I ärendets slutliga handläggning har även enhetschef Anders Palm deltagit.

Bilagor

Bilaga 1 Huvudmän som Skolverket har beslutat att erbjuda samverkan med inom ramen för riktade insatser för att stärka utbildningens kvalitet för nyanlända barn och elever och vid behov för barn och elever med annat modersmål än svenska

Bilaga 2 Rangordning av Sveriges kommuner utifrån urvalsgrunder

Bilaga 3 Urvalsgrunder för riktade insatser för att stärka utbildningens kvalitet för nyanlända barn och elever och vid behov för barn och elever med annat modersmål än svenska

Huvudmän som Skolverket har beslutat att erbjuda samverkan med inom ramen för riktade insatser för att stärka utbildningens kvalitet för nyanlända barn och elever och vid behov för barn och elever med annat modersmål än svenska

Följande 12 huvudmän ingår i urvalet av huvudmän som erbjuds insatser från och med vårterminen 2020 till och med höstterminen 2022.

Kommun	Rangordning utifrån urvalsmodellen	Mått utifrån urvalsmodellen
Falkenberg	24	23,637
Sollefteå	26	23,13
Mellerud	30	20,449
Töreboda	40	16,582
Boden	59	12,876
Hallsberg	63	11,62
Ulricehamn	64	11,614
Trelleborg	82	10,071
Upplands-Bro	86	9,699
Älvsbyn	98	8,8
Eslöv	101	8,33
Kalix	103	8,239

Bilaga 2
2019-11-06
Dnr 4.7.1-2019:1634

Kommunnamn	Rangordning utifrån urvalsmodellen	Kommunvärde
Malmö	1	147,178
Göteborg	2	83,112
Stockholm	3	62,979
Östra Göinge	4	54,992
Södertälje	5	50,369
Borås	6	41,873
Botkyrka	7	41,316
Eskilstuna	8	40,995
Hultsfred	9	40,233
Helsingborg	10	40,103
Flen	11	37,57
Uppsala	12	34,289
Kramfors	13	32,045
Västerås	14	29,971
Hässleholm	15	26,426
Gislaved	16	26,046
Hylte	17	26,015
Högsby	18	25,88
Ludvika	19	25,544
Perstorp	20	25,325
Avesta	21	25,22
Haninge	22	24,82
Lindesberg	23	24,391
Falkenberg	24	23,637
Norrköping	25	23,381
Sollefteå	26	23,13
Örebro	27	22,258
Vetlanda	28	22,162
Uppvidinge	29	22,087
Mellerud	30	20,449
Finspång	31	20,426
Järfälla	32	19,133
Nässjö	33	19,118
Hedemora	34	18,595
Tranemo	35	18,04
Huddinge	36	17,84
Valdemarsvik	37	17,47
Lessebo	38	17,362
Norberg	39	16,703
Töreboda	40	16,582
Vänersborg	41	16,445
Laxå	42	16,444
Skellefteå	43	16,369

Svenljunga	44	16,192
Sävsjö	45	15,833
Ronneby	46	15,769
Härnösand	47	15,15
Gävle	48	15,066
Sigtuna	49	14,967
Halmstad	50	14,935
Mönsterås	51	14,842
Landskrona	52	14,543
Gullspång	53	14,484
Filipstad	54	14,414
Kristianstad	55	14,312
Jönköping	56	13,912
Tingsryd	57	13,859
Falköping	58	13,277
Boden	59	12,876
Vansbro	60	12,804
Sandviken	61	12,423
Borlänge	62	11,699
Hallsberg	63	11,62
Ulricehamn	64	11,614
Vingåker	65	11,556
Eksjö	66	11,495
Uddevalla	67	11,436
Örnsköldsvik	68	11,188
Söderhamn	69	11,021
Bollnäs	70	11,007
Markaryd	71	10,948
Åstorp	72	10,854
Upplands Väsby	73	10,686
Säffle	74	10,597
Burlöv	75	10,568
Hällefors	76	10,543
Oskarshamn	77	10,499
Laholm	78	10,451
Ljungby	79	10,275
Nybro	80	10,098
Linköping	81	10,088
Trelleborg	82	10,071
Västervik	83	10,026
Osby	84	9,824
Värnamo	85	9,822
Upplands-Bro	86	9,699
Katrineholm	87	9,6
Vimmerby	88	9,578
Olofström	89	9,346
Torsby	90	9,304
Fagersta	91	9,296
Bjuv	92	9,204
Tierp	93	9,064

Klippan	94	9,043
Tidaholm	95	8,957
Växjö	96	8,87
Alvesta	97	8,81
Älvsbyn	98	8,8
Köping	99	8,674
Norrtälje	100	8,428
Eslöv	101	8,33
Gotland	102	8,327
Kalix	103	8,239
Malung-Sälen	104	8,214
Årjäng	105	8,161
Mark	106	8,136
Sundsvall	107	8,1
Lund	108	8,095
Bengtsfors	109	8,073
Skara	110	7,859
Kristinehamn	111	7,839
Kungsör	112	7,764
Svalöv	113	7,721
Trollhättan	114	7,674
Karlshamn	115	7,62
Karlskoga	116	7,154
Skinnskatteberg	117	7,154
Emmaboda	118	7,116
Ockelbo	119	7,1
Ånge	120	7,078
Degerfors	121	6,948
Sundbyberg	122	6,892
Nynäshamn	123	6,881
Ljusdal	124	6,874
Älmhult	125	6,796
Vara	126	6,787
Lilla Edet	127	6,711
Åmål	128	6,682
Enköping	129	6,679
Motala	130	6,552
Örkelljunga	131	6,416
Lysekil	132	6,308
Sollentuna	133	6,212
Heby	134	6,026
Strömstad	135	5,828
Arvika	136	5,773
Tibro	137	5,678
Pajala	138	5,666
Härjedalen	139	5,625
Hudiksvall	140	5,494
Simrishamn	141	5,486
Luleå	142	5,245
Hagfors	143	5,238

Umeå	144	5,187
Ängelholm	145	5,167
Ragunda	146	5,13
Kalmar	147	5,09
Hörby	148	5,072
Tranås	149	4,818
Strängnäs	150	4,79
Gnosjö	151	4,782
Grums	152	4,752
Bräcke	153	4,734
Norsjö	154	4,708
Karlstad	155	4,638
Mjölby	156	4,63
Ovanåker	157	4,557
Surahammar	158	4,517
Munkedal	159	4,493
Arboga	160	4,467
Skövde	161	4,436
Orsa	162	4,395
Nyköping	163	4,385
Strömsund	164	4,216
Mariestad	165	4,14
Vilhelmina	166	4,068
Sjöbo	167	4,037
Karlskrona	168	3,976
Falun	169	3,974
Älvdalen	170	3,782
Sorsele	171	3,751
Östersund	172	3,655
Skurup	173	3,654
Munkfors	174	3,529
Partille	175	3,525
Färgelanda	176	3,449
Robertsfors	177	3,443
Timrå	178	3,393
Tomelilla	179	3,389
Solna	180	3,388
Haparanda	181	3,351
Ljusnarsberg	182	3,35
Sunne	183	3,342
Hofors	184	3,335
Oxelösund	185	3,327
Lidköping	186	3,227
Torsås	187	3,225
Ale	188	3,192
Vaggeryd	189	3,114
Smedjebacken	190	3,1
Tanum	191	3,095
Götene	192	3,072
Askersund	193	3,056

Mora	194	3,043
Berg	195	2,965
Herrljunga	196	2,961
Tyresö	197	2,928
Älvkarleby	198	2,904
Salem	199	2,9
Nacka	200	2,773
Östhammar	201	2,741
Åre	202	2,717
Nordmaling	203	2,709
Sala	204	2,656
Mölnadal	205	2,633
Piteå	206	2,583
Storuman	207	2,579
Hallstahammar	208	2,575
Varberg	209	2,57
Borgholm	210	2,56
Essunga	211	2,542
Bromölla	212	2,482
Kiruna	213	2,471
Nordanstig	214	2,339
Ystad	215	2,307
Håbo	216	2,288
Nora	217	2,283
Krokom	218	2,269
Sotenäs	219	2,263
Bollebygd	220	2,257
Sölvesborg	221	2,215
Kumla	222	2,204
Vårgårda	223	2,203
Vallentuna	224	2,2
Bjurholm	225	2,146
Överkalix	226	2,118
Lycksele	227	2,095
Alingsås	228	2,069
Eda	229	1,992
Storfors	230	1,981
Övertorneå	231	1,967
Aneby	232	1,892
Åsele	233	1,881
Ödeshög	234	1,867
Mullsjö	235	1,837
Österåker	236	1,835
Gällivare	237	1,801
Kinda	238	1,781
Dals-Ed	239	1,622
Arjeplog	240	1,615
Lekeberg	241	1,606
Båstad	242	1,558
Hjo	243	1,542

Åtvidaberg	244	1,524
Kungälv	245	1,505
Leksand	246	1,495
Vännäs	247	1,488
Värmdö	248	1,468
Gnesta	249	1,4
Höganäs	250	1,327
Malå	251	1,324
Jokkmokk	252	1,299
Vindeln	253	1,293
Höör	254	1,224
Täby	255	1,167
Dorotea	256	1,153
Lidingö	257	1,127
Trosa	258	1,12
Ydre	259	1,046
Kävlinge	260	0,984
Forshaga	261	0,978
Ekerö	262	0,957
Arvidsjaur	263	0,954
Rättvik	264	0,894
Karlsborg	265	0,824
Orust	266	0,821
Gagnef	267	0,818
Habo	268	0,816
Svedala	269	0,735
Boxholm	270	0,709
Söderköping	271	0,616
Kil	272	0,542
Härryda	273	0,489
Kungsbacka	274	0,46
Lerum	275	0,453
Hammarö	276	0,443
Mörbylånga	277	0,391
Grästorp	278	0,39
Säter	279	0,378
Knivsta	280	0,304
Stenungsund	281	0,3
Vadstena	282	0,276
Vellinge	283	0,254
Öckerö	284	0,25
Nykvarn	285	0,239
Vaxholm	286	0,228
Danderyd	287	0,223
Lomma	288	0,212
Tjörn	289	0,175
Staffanstorps	290	0,171

Urvalsgrunder för riktade insatser för att stärka utbildningens kvalitet för nyanlända barn och elever och vid behov för barn och elever med annat modersmål än svenska

Bakgrund

Grunden för val av variabler är regeringens uppdrag till Skolverket (U2018/00404/S¹). Variablerna ligger i sin tur till grund för de mått som ingår i urvalsmodellen, på vilka utfallet (rangordningen av kommuner) baseras. Enligt uppdraget ska Skolverket genomföra insatser för att stärka kvaliteten i utbildningen för nyanlända barn och elever och vid behov för barn och elever med annat modersmål än svenska. Målet är högre måluppfyllelse i förskolan, förskoleklassen och fritidshemmet och förbättrade förutsättningar för goda kunskapsresultat för eleverna i grund- och gymnasieskolan samt inom kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna. Utöver ovanstående skolformer ska insatserna även vända sig till motsvarande skolformer i grund- och gymnasieskolan. Enligt regeringsuppdraget ska utsatta bostadsområden särskilt uppmärksammas.

För att med statistik kunna fånga målgruppen och utgångspunkterna för uppdraget är hypoteserna att myndigheten behöver ringa in *1) var dessa barn och elever finns, 2) vad de har för förutsättningar för att tillgodogöra sig utbildning och 3) i vilken kontext de befinner sig.*

Variabler, mått och modell

Nedan följer en redogörelse över de variabler och mått som ingår i urvalsmodellen. Sist i avsnittet redogörs för hur dessa används i modellen.

Variabler och mått

Mått 1a – utländsk bakgrund

För att fånga den uppdragsenliga gruppen, nyanländ eller inte nyanländ men med annat modersmål än svenska, används Skolverkets statistik över uppgifter för barn och elever med utländsk respektive svensk bakgrund. Med utländsk bakgrund avses att barnet eller eleven är född utomlands eller född i Sverige med två utlandsfödda föräldrar. Med svensk bakgrund avses att barnet eller eleven själv är född i Sverige och att minst en av föräldrarna är född i Sverige. Dessutom används uppgifter om utlandsfödda elever inom vuxenutbildningen.

¹ Tidigare U2015/3356/S och U2017/00300/S.

2019-11-06
Dnr 7.4.1-2019:1634
2 (5)

Mått 1a) Antalet barn och elever med utländsk bakgrund eller som är utlandsfödd i respektive skolform² i förhållande till totala antalet barn och elever i respektive skolform. Angivet som procent.

Mått 1b – 'nyanlända'

För att fånga den uppdragsenliga gruppen används dessutom Migrationsverkets statistik genom registeruttag omkring en månad innan Skolverkets beslut om urval fattas. Följande selekteringar av Migrationsverkets statistik ligger till grund för måttet.

Barn i åldern 1 t.o.m. 18 år utan permanent eller tillfälligt uppehållstillstånd som är inskrivna i Migrationsverkets mottagningssystem.

Barn och vuxna i åldern 1 år och uppåt som har fått permanent eller tillfälligt uppehållstillstånd och som fortfarande är inskrivna i Migrationsverkets mottagningssystem, dvs. inte fått kommunplacering och inte fått möjlighet att fångas upp i Skolverkets statistik.

Barn och vuxna i åldern 1 år och uppåt som fått permanent eller tillfälligt uppehållstillstånd men som inte är inskrivna i Migrationsverkets mottagningssystem. Här dras gränsen tidsmässigt för att undvika stora överlapp eller tapp i förhållande till Skolverkets statistikinsamling i oktober varje år. Här ingår uppgifter om uppehållstillstånd beviljade fr.o.m. 15 augusti aktuellt insamlingsår. För urvalsbeslut den 6 november 2019 (dnr 7.4.1-2019:1634) används Skolverkets statistik från insamlingsåret 2018.

Mått 1b) Antalet individer i Migrationsverkets data utifrån ovan beskriven selektion som befinner sig i kommunen, i förhållande till kommunens folkmängd i åldersintervallet 1 år och uppåt. Angivet som procent.

Mått 2 – utbildningsnivå

För att fånga syftet med uppdraget om att insatserna ska leda till ökad målfyllelse och höjda kunskapsresultat används Skolverkets statistik över vilken utbildningsnivå som föräldrarna till eleverna med utländsk bakgrund har. Hög utbildningsnivå definieras som att minst en förälder har eftergymnasial utbildning.

För elever inom vuxenutbildningen används Skolverkets statistik över utbildningsnivån bland eleverna som är utlandsfödda. Inom kommunal vuxenutbildning görs skillnad mellan utbildningsnivån inom Komvux svenska för invandrare (sfi) respektive övriga delar av Komvux. För sfi används antal skolår i

² Förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning.

2019-11-06
Dnr 7.4.1-2019:1634
3 (5)

hemlandet (13 år eller mer anses utgöra en hög utbildningsnivå). För övriga delar av Komvux används uppgifter om eleven har låg eller hög utbildningsnivå, där hög definieras som eftergymnasial utbildning.

Mått 2) Antalet barn och elever med utländsk bakgrund i respektive skolform³ vars föräldrar har hög utbildningsnivå i förhållande till totalt antal barn och elever med utländsk bakgrund i respektive skolform.

Antalet utlandsfödda elever i kommunal vuxenutbildning som har hög utbildningsnivå i förhållande till totala antalet elever i skolformen.

Beräkningen av andelen som har *låg* utbildningsnivå görs i modellberäkningen. Angivet som procent.

Mått 3 – svaga och starka bostadsområden i kommunen

För att ta hänsyn till regeringsuppdragets skrivning ”Utsatta bostadsområden ska särskilt uppmärksammas” används Statistiska centralbyråns (SCB) mått för bostadsområdets socioekonomiska status i SCB:s framtagna resursfördelningsmodell för fördelning av likvärdighetsbidraget.⁴ I måttet ingår:

Andelen av befolkningen i bostadsområdet med utländsk bakgrund.

Befolkningens utbildningsnivå (genomsnittlig utbildningsnivå per person, 25–64 år).

Befolkningens inkomst (median av disponibel inkomst⁵, 25–64 år).

Med bostadsområde avser SCB ett s.k. demografiskt statistikområde⁶ (DeSO-område). SCB delar in landets alla DeSO-områdena (totalt 5 985) i fyra lika stora grupper efter vilka egenskaper de har utifrån ovanstående variabler.⁷

³ Förskola, förskoleklass, grundskola och gymnasieskola.

⁴ SCB (2018), Resursfördelningsmodell för fördelning av statsbidrag till huvudmän.

⁵ Av modellen framgår att den disponibla inkomsten består av summan av faktorinkomster (löneinkomst, inkomst av näringsverksamhet och kapitalinkomst) samt skattepliktiga och skattefria transfereringar, minus skatt och övriga negativa transfereringar. SCB (2018), Resursfördelningsmodell för fördelning av statsbidrag till huvudmän, s. 5.

⁶ https://www.scb.se/contentassets/deedfb3f3e3d4abd987cfcd67dcff2e4/slutrappport-att-mata-segregation-pa-lag-regional-niva_ku2017_02404_d.pdf Nedladdat 2019-02-13.

⁷ Här har ”restf” rensats bort. ”Restf” består av bl.a. personer utan känd hemvist som inte kan knytas till ett specifikt DeSO-område.

2019-11-06
Dnr 7.4.1-2019:1634
4 (5)

Tabell 1. Indelning av DeSO-områden efter egenskaper.

Socioekonomisk grupp	Kommentar
1	Den svagaste fjärdedelen av områdena
2	Den näst svagaste fjärdedelen av områdena
3	Den näst starkaste fjärdedelen av områdena
4	Den starkaste fjärdedelen av områdena

Mått 3) Antalet svaga områden (grupp 1–2) i kommunen i förhållande till totala antalet områden i kommunen. Angivet i procent.

Mått X – svaga och starka bostadsområden i riket

För att ta hänsyn till regeringsuppdragets skrivning ”Utsatta bostadsområden ska särskilt uppmärksammas” används SCB:s mått för bostadsområdets socioekonomiska status enligt ovan. Mått 3 ovan belyser förhållandet inom kommunen. Genom mått X relateras antalet svaga områden i kommunen till antalet svaga områden i riket. Eftersom antal DeSO-områden inom en kommun har att göra med kommunens befolkningsstorlek visar antal DeSO-områden också om kommunen är stor eller liten med avseende på befolkningen. Det gör att måttet X även tar hänsyn till befolkningsstorleken. En kommun med flera svaga områden har fler av sin befolkning inom dessa områden jämfört med en kommun med enbart ett svagt område.

Mått X) Respektive kommuns andel svaga områden (grupp 1–2) i riket. Angivet som procent.

Modellberäkning

Den modellberäkning som följer nedan resulterar i en rangordning av kommunerna utifrån deras förutsättningar. Enskilda huvudmän identifieras i kontakt med den kommun som fått erbjudande om samverkan. Vidare identifieras eventuella behov av insatser i grundsärskolan, gymnasiesärskolan och särskild utbildning för vuxna i kontakt med den kommun som fått erbjudande om samverkan. Om någon av de utvalda kommunerna saknar gymnasieutbildning, och eleverna därför får sin utbildning hos ett gymnasieförbund, ingår det gymnasieförbundet i urvalet som en egen huvudman.

2019-11-06
Dnr 7.4.1-2019:1634
5 (5)

Resultatmåttet beräknas med hjälp av flera olika antalsuppgifter för bland annat de skolformer och verksamheter⁸ per kommun, som ingår i urvalsmodellen, vilket ger respektive kommuns resultat, *kommunvärde*. Högre kommunvärde antas innebära svårare förutsättningar. För varje kommun beräknas ett värde enligt formeln nedan.

$$\text{Kommunvärde}_k = \frac{(m1a_k + m2_k + m3_k)}{3} \cdot X_k \cdot m1b_k$$

Kommun $k = 1-290$

Övrigt

I första hand väljs kommuner som inte är föremål för riktade insatser inom Skolverkets uppdrag om samverkan för bästa skola (U2015/3357/S och U2017/00301/S).

⁸ Skolformerna och verksamheterna som ingår i modellen är förskola, pedagogisk omsorg, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning. Fritidshemmen fångas i och med statistiken om grundskolans elever eftersom fritidshem oftast är anslutna till en grundskola.